

Updating Venuskunst: diverse Venussen uit West-Rusland

1. De dubbele Venus uit West-Rusland uit 2009 en de Venus uit 2017

Lang hebben wij gedacht dat vrouwelijke tweeheid louter voorkwam in de Nieuwe Steentijd. Het was te riskant om de dubbele Venus van Laussel (hieronder rechts afgebeeld) uit de Oude Steentijd die in het verleden ook wel de 'speelkaart' is genoemd, definitief te duiden als voorbeeld van vrouwelijke tweeheid. Het zou kunnen gaan om een moeder die haar spiegelbeeld, een dochter, baart. Die twijfel is nu weggenomen nu een tweede voorbeeld van vrouwelijke tweeheid onlangs opdook in West-Rusland (hieronder links afgebeeld). Vandaar dat deze dubbele Venus hier de rij van nieuw gevonden Venussen uit dit gebied mag openen...

De dubbele Venus uit 2009. De kalkplaat met de dubbele Venus is afkomstig uit de Khotylyovo-2 site, gelegen op 23 km afstand van de stad Bryansk, op 400 km ten zuidwesten van Moskou. Deze stad ligt dus in West-Rusland, in Oost-Europa. In 'area C' wordt hier op 13 augustus 2009 een afbeelding van twee naakte 'vrouwenfiguren' gevonden, ingegrift op een kalkplaat. De dames staan schouder aan schouder; hun hoofden en onderbenen ontbreken. Zij zijn gevonden op een plek waarvan de archeologen aannemen dat de mensen vroeger hier hun cultus rituelen hielden. Symmetrisch neergelegde mammoetbotten bedekt met alom aanwezige sporen van rode oker bewijzen dit. Het bas-reliëf is uniek voor de kunst van het Gravettiaan uit de periode 27.000-20.000 v. Chr. Dit is de eerste keer dat *dit type* vrouwelijke tweeheid (met twee figuren naast elkaar) in Europa en Azië gevonden is. Voor meer info verwijst ik naar de onderstaande website.¹

***

2. De Venus van Khotylyovo/Khotylevo uit 2017

Op maandag 24 april 2017, opende ik mijn mailbox en trof een belangrijk bericht aan uit het internationale matriarchaatnetwerk uit de VS van onderzoekster Max Dashu over een nieuw gevonden Venus uit 2017...

De nieuw-gevonden Venus figurine. Op 2017 wordt in de Khotylyovo-2 site op 23 km afstand van de stad Bryansk in Oost-Europa in een Venusfigurine gevonden is uit de tijd 24.000-21.000 v. Chr. Zij is gesneden uit de slagtang van een mammoet. Zij is gevonden naast allerlei stenen, botten en verbrande botten bedekt met rode oker die in kuilen lagen. Een bijzondere groep van mammoetbotten – gewoonlijk bestaande uit een of twee schedels, bekken, schouderbladen en kaken – lagen in een specifieke volgorde. Tijdens de opgraving waren lange mammoetbeenderen gevonden die of verticaal stonden of rechtopstaand tegen elkaar aan leunden. Daarom meent Max Dashu - in tegenstelling tot de opgraver K.N. Gavrilov² - dat het hier niet om een 'vruchtbaarheidsgodin' en een schimmige 'vruchtbaarheidscultus' gaat maar om een Voormoeder (ancestral Mother).³ Zij is tussen de doden waarmee ze in familierelatie staat, neergelegd tussen de met rode oker bedekte mammoetbeenderen om ze op te wekken tot wedergeboorte. Ze is hier bewust neergelegd en niet begraven. Alle hier eerder gevonden Venus figurines zijn gemaakt uit mammoettand.

Haar uiterlijk. Zij heeft het kenmerkende hoekige hoofd van sommige Kostenki-Venus-figurines.⁴ Zij heeft een prachtig volle en uitstekende buik, zeer volle billen en houdt de dunne armen op de buik. De Venusheuvel is duidelijk en driehoekig aangegeven. Het hoofd toont geen individuele kenmerken of ogen, neus en mond. Zij houdt haar benen bijeen. Wat een schoonheid!

***

3. Stokvormige figurine uit Khotylyovo

Eerdere vondsten. Ook is er hier een langerekte stokvormige figurine gevonden met een bol hoofd gesneden uit de rib van een mammoet (linkerfoto). Ik leg hier een stokvormige figurine uit Mal'ta naast (rechterfoto) (zie *Venus is Geen Vamp*, 74; *The Language of MA*, 84 [1.4.45]; de gevonden figurine lijkt hier sterk op. Wij weten inmiddels dat stokvormige Venuskunst de ziel in beeld brengt: het stijve en stokachtige staat voor het dode lichaam waaruit de ziel kan heengaan, hetzij na de dood, hetzij in een trance (zie *Updating Venuskunst: de Istanboel-figurine*).

***

4. De Venussen van Zaraysk uit 2005

Tot slot: in 2005 zijn er bij Zaraysk, op 160 km ten Zuidoosten van Moskou nog twee Venussen gevonden uit 22.000-16.000 v. Chr. Zij zijn uit ivoor gehouwen. Ze waren destijds met het schouderblad van een mammoet bedekt en in de buurt van van beide hoofden lag een fles met rode oker. Ze lijken op de Venusfigurines van Avdeevo. De grotere (linkerfoto) meet 16.6 cm en heeft een gewelfde buik waarop haar armen liggen. De benen lagen los aan de rand van de opgraving. Haar hoofd toont een soort kapsel of een kap of haarnet. De kleinere figuur op de rechterfoto is 7.4 cm hoog en niet afgemaakt. Maar ook zij wordt als vrouwelijk gezien. Zie onderstaande website voor meer info.⁵

***

Onderstaande Engelstalige info over de dubbele Venus uit West-Rusland is afkomstig uit de komende boeken *Die Sprache unsrer Ursprungs-Mutter MA* deel I Kap. 4 (verschijnt 2019-2020) en *The Language of MA Revisited*, deel I ch. 4 (2020). Beide boeken zijn updates en herbewerkingen van het oorspronkelijke Nederlandse boek *Venus is geen Vamp* uit 2008 en *The Language of MA the primal mother, the evolution of the female image in 40,000 years of global Venus Art* uit 2013.

Onderstaande uit: *The Language of MA revisited* (2020) Deel I ch. 4

[I. 4. 41b] Double Venus, found in 2009. In Eastern Europe, Khotylyovo 2, is situated approximately 23 km northwest of the town of Bryansk; a town 400 km southwest of Moscow. In 2006 an expedition from the Institute of Archaeology under Konstantin L. Gavrilov embarked on excavations of a new Area C at some distance from the edge of the high west bank of the River Desna. The most interesting find made in Area C was a new art object discovered on 13 August in 2009 dating between 22,000 and 19,000 BC. A depiction of two naked female figures with its narrow side at the bottom, had been incised on a plate of chalk. It had been executed in a manner traditional for the Gravettian culture (27,000-20,000 BC) as found in Western Europe.

The ladies are standing shoulder to shoulder: their heads, arms and lower legs are missing. A presentation of a double female figure was recorded here for the *first time*. The plate had been broken into several fragments by the inhabitants of the Khotylyovo 2 site. They lay in a small pile in a habitation level next to a pit, the in-fill of which contained a large amount of mammoth bones and ochre. Specially symmetrically arranged mammoth bones, covered with red ochre, were laid down here. The double Venus was found here and must have had a ritual function. See Double Venus from France [1.4.60].

[1.4. 41cd] Venus from Russia, found in 2017. A new paleolithic female figurine, dating from 21,000 BC and carved from mammoth tusk, has been found in Eastern Europe, at the Khotylyovo-2 site in Bryansk region. She was found in April 2017 and measures a 5 cm. She shows similarities to the Venus figures from Kostenki and Avdeevo.

Gravilov: "*The figurine was found near large limestone layers and parts of mammoth bones that were painted with a mineral sienna paint. Most likely, the statuette was put next to the bones on the ground rather than 'buried' like other 'Venuses'.*"⁶ This means she was laid down between the dead people with whom she had a relation. All was covered with red ochre in order to be revived in the next life.

She has the characteristic square head of some of the Kostenki-figurines. She has a beautiful and protruding belly, she shows a large bottom and holds the thin arms on her belly. Her triangular vulva is clearly carved her head shown no individuality; she has no eyes, nose or mouth. She has long legs, and holds them together.

[1.4.41ef] Venusfigurines uit Zaraysk, 2005. in 2005 zijn er bij Zaraysk, op 160 km ten Zuidoosten van Moskou nog twee Venussen gevonden uit 22.000-16.000 v. Chr. Zij zijn uit ivoor gehouwen. Ze waren destijds met het schouderblad van een mammoet bedekt en in de buurt van van beide hoofden lag een fles met rode oker. Ze lijken op de Venusfigurines van Avdeevo. De grotere (linkerfoto) meet 16.6 cm en heeft een gewelfde buik waarop haar armen liggen. De benen lagen los aan de rand van de opgraving. Haar hoofd toont een soort kapsel of een kap of haarnet. De kleinere figuur op de rechterfoto is 7.4 cm hoog en niet afgemaakt. Maar ook zij wordt als vrouwelijk gezien. Zie onderstaande website voor meer info.⁷

Annine van der Meer, februari 2019
©anninevandermeer

---

¹ <http://russia-ic.com/news/show/8758#.WPVV0Y61sn0>

² <http://nfd2009.com/stone-age/khotylevo/>

³ <https://www.facebook.com/333661528320/photos/a-new-paleolithic-female-icon-carved-from-mammoth-tusk-has-been-found-in-siberia/10154482941853321/>

⁴ zie vb in *Venus is Geen Vamp*, 72; *The Language of MA*, 82 [1.4.36,37ab, 38].

⁵ Foto's: Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0, Vash Alex kun; zie ook <https://donsmaps.com/zarayskvenus.html>

⁶ <http://nfd2009.com/stone-age/khotylevo/>

⁷ Foto's: Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0, Vash Alex kun; zie ook <https://donsmaps.com/zarayskvenus.html>